

Найкращі міста для бізнесу

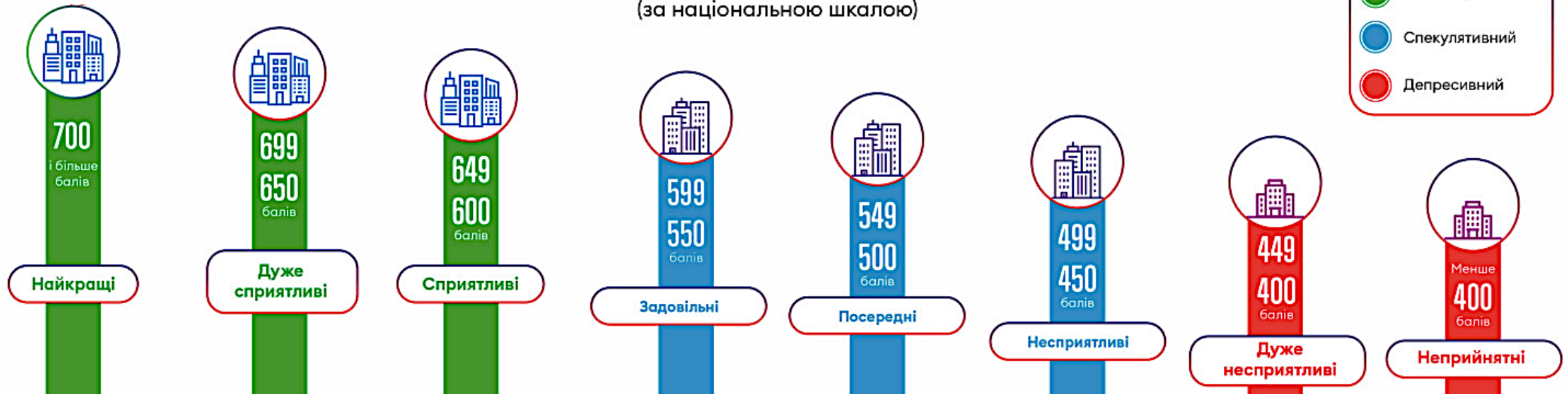

**Журнал Forbes розробив рейтинг українських міст
Як ви думаєте, яке буде на першому місці?**

Як журнал Forbes рахував?

ОЦІНКА ЗАГАЛЬНОЇ СПРИЯТЛИВОСТІ УМОВ ДЛЯ ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ

(за національною шкалою)

720 балів

Номер 1: Івано-Франківськ

Населення: 263 483

Площа: 84 кв. км

Наприкінці 2014 року в Івано-Франківську стартував унікальний краудфандинговий проєкт – громадський ресторан Urban Space 100. Його прибуток спрямовується на реалізацію громадських ініціатив за вибором співзасновників. Ініціатива виявилася настільки вдалою, що незабаром естафету підхопив Київ, де 500 соціальних інвесторів вклали в аналогічний стартап по \$1000, а заявки на наступну франшизу надходять уже й з-за меж України. Івано-Франківськ не може похвалитися ані високими зарплатами, ані зручним географічним положенням. Але перемоги створюють доброзесне коло, і тепер засновник Urban Space 100 Юрій Филюк разом із містом реалізує ще амбітніший проєкт – реновацію заводу «Промприлад» за \$25 млн. Серед партнерів – уряди Канади та Швеції, BMW Foundation та British Council. Наразі виконано лише шосту частину запланованих робіт, але десятки організацій уже стали резидентами модної локації. Серед них – галереї, бістро, броварня та міське управління інвестиційної політики.

717 балів

Номер 2: Вінниця

Населення: 370 349

Площа: 113 кв. км

За оцінкою аналітичного центру BRDO, Вінниця посідає перше місце в країні за легкістю ведення бізнесу загалом і за одним із його компонентів – простотою оформлення та отримання права оренди на земельну ділянку. Згідно з опитуванням Соціологічної групи «Рейтинг» та International Republican Institute, задоволеність життям у Вінниці за 22 параметрами значно більша, ніж в усіх інших обласних центрах. Для першого місця в рейтингу місту не вистачає оборотів: середні зарплати у Вінниці – не вищі, ніж у сусідніх Козятині та Жмеринці. Це стримує споживчі витрати, а відтак і розвиток торгівлі. З іншого боку, низька зарплата – стимул відкривати власну справу: понад 6% вінничан зареєстровані як фізичні особи – підприємці (в середньому по Україні – 4,5%).

Приваблює доступна робоча сила і великі компанії. На 70 гектарах на сході міста створено цілий кластер індустріальних парків. Половину цієї площі займають два інвестори. UBC Group Ігоря Гуменного вже запустила свій завод із виготовлення холодильного обладнання Green Cool, а австрійська Head придбала ділянку для будівництва у Вінниці найбільшої у світі фабрики з виробництва лиж.

708 балів

Номер 3: Львів

Населення: 754 517

Площа: 182 кв. км

На конкурсі Emerging Europe Awards влітку 2020 року Львів посів друге місце після Тбілісі в номінації «Економічний потенціал». За цим показником він випередив усі великі українські міста. У загальному рейтингу Львів шостий, попереду – лише східноєвропейські столиці. Двома роками раніше британська аналітична компанія Euromonitor внесла Львів до списку 100 найпопулярніших туристичних міст світу. Історичний центр міста занесено до списку Світової спадщини ЮНЕСКО, тут розташовано понад 2000 пам'яток архітектури та містобудування.

Львів поступово перетворюється на транспортний хаб. Пасажиропотік місцевого аеропорту в 2019 році склав 2,2 млн – це вдесятеро більше, ніж сумарний показник усіх інших аеропортів десяти західних областей України. Львівські школи й університети незмінно потрапляють до переліку найкращих у країні. Це дало змогу місту не лише досягти максимального результату за агрегованим критерієм якості освіти, а й виробити кадрову базу для нової економіки. У місті створено потужний IT-кластер: у більш ніж 200 софтверних компаніях Львова працює понад 20 000 співробітників.

706 балів

Номер 4: Київ

Населення: 2 965 013

Площа: 836 кв. км

Київ часто є першим містом, з якого глобальні компанії починають експансію в Україну. Столиця не просто є центром найбільшої агломерації країни, а й має зручне транспортне сполучення із закордонними діловими центрами, найвищу ділову активність та найбільші торговельні обороти. За будівництвом нового житла – чи то в натуральному, чи в грошовому вимірі – Києву також немає рівних у країні. Проте за введенням в експлуатацію житла на душу населення у 2019 році столиця поступилася не тільки великим обласним центрам та своїм передмістям, а й, наприклад, скромному Кам'янцю-Подільському.

Кияни не надто задоволені якістю міських послуг: лише наявності води, світла і своєчасного вивезення сміття столичним мешканцям недостатньо. Не найкраща в місті й екологічна ситуація. Рівень радіаційного забруднення й через 34 роки після Чорнобильської катастрофи залишається найбільшим серед великих українських міст. Київ може розраховувати на освічену молодь: у 2019 році 11 з 20 найкращих шкіл за середнім балом ЗНО були розташовані в столиці, а їхніх випускників готові приймати університети з першого десятка за національними рейтингами. У місті, хоч і з запізненням, як порівняти з іншими європейськими столицями, формується інноваційний кластер.

656 балів

Номер 5: Тернопіль

Населення: 223 738

Площа: 72 кв. км

Тернопіль розташований навколо великого озера, оточеного парками, і цим нагадує деякі європейські міста. Також на європейському рівні – прозорість міської влади. За оцінкою Transparency International, Тернопіль за цим показником третій в Україні і перший серед учасників нашого рейтингу. Інші показники у міста не такі високі, але відсутність провалів дала змогу файному місту увійти до першої п'ятірки.

Головні вади міста – низька купівельна спроможність мешканців та нерозвинене транспортне сполучення. Відновлення регулярних авіарейсів до міст України та інших країн Європи не тільки спростить повернення на батьківщину сотням тисяч громадян, а й дасть стрімкий поштовх розвитку туристичної інфраструктури. Це може перетворити місто на альтернативу Львову для відпочинку на вихідні. Невеликий аеропорт технічно готовий зустріти відвідувачів: 35 співробітників забезпечують його робочий стан та готовність приймати до 170 пасажирів на годину.

641 балів

Номер 6: Ужгород

Населення: 115 608

Площа: 42 кв. км

Ужгород – не тільки найменший обласний центр України, а й найвіддаленіший від Києва, до якого звідси далі, ніж до десятка європейських столиць. Центр унікальної Закарпатської області, яка межує з Польщею, Словаччиною, Угорщиною та Румунією, є динамічним торговим містом з одним із найвищих у країні показників роздрібного товарообороту. На тисячу жителів міста припадає 17 підприємств – за цим показником місто третє у країні після Києва та Дніпра.

Вдалою ідеєю буде відкрити тут ресторан, крамницю чи кав'ярню, адже, за словами місцевого підприємця Дмитра Хатька, засновника мережі дитячих таборів Point, традиційний бізнес у місті приживеться краще, ніж щось модне на кшталт коворкінгу. «Усе повільно, – додає Хатько. – Хочеш швидкість – їдь у Київ чи Будапешт. Хочеш шарм, уранці вийти почитати газету з кавою – це до нас». Ужгород має чим здивувати туристів – місто за останні 150 років встигло побувати частиною Австро-Угорщини, Чехословаччини, Угорщини та Радянського Союзу. Один із найкращих сезонів для подорожі до міста – середина весни, коли розцвітають сакури.

627 балів

Номер 7: Дніпро

Населення: 989 705

Площа: 410 кв. км

Співзасновниця мережі ресторанів Varfamily Анастасія Варавка хвалить Дніпро за збалансований ритм життя і відсутність заторів. «Повільність» не заважає підприємницькому менталітету міста. У Дніпрі розташовано центральний офіс АТБ – найбільшої за виторгом української компанії з-поміж зареєстрованих поза межами Києва, а також штаб-квартира найбільшого фармдистриб'ютора країни БадМ.

Одним зі сприятливих факторів розвитку бізнесу в Дніпрі є єврейська громада, яка, за словами місцевого підприємця, «дає змогу вести бізнес не в пустелі». Двадцятидвоповерховий культурно-діловий центр «Менора» є не лише величезним єврейським центром, а й діловим та інноваційним хабом.

Вистачає їй структурних проблем. Відсутність регіональної бізнес-школи та посередній рівень більшості вищих навчальних закладів призводять до браку професіоналів на ринку праці, який підсилюється міграцією найкращих із них до столиці. Велика концентрація промислового виробництва в регіоні негативно впливає на екологію: за цим показником місто у п'ятірці найгірших у нашому рейтингу

621 бал

Номер 8: Хмельницький

Населення: 274 096

Площа: 90 кв. км

Місто є торговельним хабом Західної та Центральної України. Саме тут на 18 гектарах розташований один із найбільших у Європі Хмельницький речовий ринок. Хмельницький багатий парками, велодоріжками та зеленими насадженнями. За рівнем екологічної безпеки він посів друге місце в нашому рейтингу, за рівнем міграційної привабливості – четверте.

Незважаючи на низький рівень купівельної спроможності, освіти та зручності транспортного сполучення, 77% жителів вважають, що Хмельницький рухається в правильному напрямі – це найвищий показник серед великих міст України. Місто традиційно посідає високі місця за зручністю для мешканців та відчуттям безпеки, а у 2019 році стало єдиним в Україні, яке отримало «почесну табличку» від Парламентської асамблеї Ради Європи. Ця організація нагороджує міста, які найкраще «просвтають європейський ідеал». Одна з головних проблем – сполучення з іншими регіонами.

Єдина автодорога міжнародного значення, що проходить через місто та область, – траса Стрий – Тернопіль – Кропивницький. Аеропорт не працює майже 20 років.

604 бали

Номер 9: Одеса

Населення: 1 017 291

Площа: 162 кв. км

У сучасній економіці вихід до моря – це майже завжди значна перевага. Проте серед українських міст, найкращих для ведення бізнесу, лише Одеса розташована на морському узбережжі. Крім портової інфраструктури тут є сучасний аеропорт, зручне автомобільне та залізничне сполучення, що разом виводить місто в лідери за транспортною доступністю. Останніми роками місто має істотний міграційний приріст. Тільки 2019-го сюди переїхало 19 448 осіб, що майже вдвічі перевищило кількість вибулих та збільшило загальне населення міста на 1%.

Серед несприятливих чинників – високий рівень злочинності, яка часто залишається безкарною. У місті розкривають лише 22% шахрайств, це вдвічі менше, ніж у середньому по країні. Танкер Delfi, який цього року відпочиває на пляжі «Дельфін» разом із туристами, добре ілюструє ситуацію в Одесі. Проблеми, що не вирішуються, щодня «роблять нерви» та отруюють як довкілля, так і інвестиційний клімат міста.

595 балів

Номер 10: Харків

Населення: 1 439 893

Площа: 350 кв. км

Transparency International помістила Харків на 51-ше місце в Україні за показником прозорості міської влади. Але це не заважає містянам любити його дедалі більше: за чотири роки кількість тих, хто вважає, що справи у місті рухаються у правильному напрямі, зросла з 39% до 59%.

Перелік відреставрованих або збудованих з нуля об'єктів Харкова не обмежується парком Горького, який, імовірно, об'єднується з парком «Саржин Яр» в один мегапарк площею 160 га. Атмосферу великого міста доповнюють арт-завод «Механіка», Урбан-парк, Фельдман Екопарк, фонтан «Каскад». Триває реконструкція набережної. Гуляючи містом, важко не помітити іноземних студентів – їх тут найбільше в Україні, близько 20 000. Харківська політехніка та Університет Каразіна входять до десятки найкращих університетів країни.

Харків значно випереджає всі великі міста України за питомою кількістю ФОПів. Тут їх 90 на 1000 жителів – удвічі більше, ніж у середньому по країні. Харків має ще багато чого вдосконалити. Відреставровані частини міста мозаїкою розкидані між недоглянутих вулиць. На сайті управління інноваційного розвитку та іміджевих проєктів міської ради новини англійською перестали публікуватися з травня 2017 року. А повз наблизений до міської влади істеблшмент, за словами керівника Харківського антикорупційного центру Дмитра Булаха, без дозволу не пролетить навіть муха.

ДІЛОВЕ ЛИСТУВАННЯ

- Оберіть одне із міст, про які ви дізналися, і запропонуйте співпрацю компанії / товариству / організації, яка розташована в цьому місті. Напишіть лист пропозицію співпраці.
- Чому ви обрали саме це місто? Що вам сподобалось у ньому?

